

UVOD

Kompanija **AkvaPan Inženjering** je posvećena najvišim pravnim, etičkim i moralnim standardima. Poslovnu etiku i korporativnu društvenu odgovornost stavljamo u prvi plan svih naših poslovnih transakcija, uključujući one sa našim dobavljačima koji predstavljaju jedan od ključnih značaja za uspeh našeg poslovanja.

U cilju primene principa društveno odgovornog poslovanja i saradnje sa kompanijom **AkvaPan Inženjering**, očekuje se od isporučioaca i njihovih isporučioaca u lancu da prihvate i primene ove zahteve i obezbede odgovornu poslovnu praksu. **AkvaPan Inženjering** će procenjivati usklađenost sa ovim zahtevima i uzimaće u obzir napredak isporučioaca u njihovom ispunjavanju.

Ne iznenađuje činjenica da su naši zahtevi u pogledu nabavke vrlo visoki, jer očekujemo od naših dobavljača da dele našu želju da budemo najbolji, inovativni, efikasni i vođeni kvalitetom, održivom razvojem i stalnim poboljšanjima, zbog čega pri izboru dobavljača vrednujemo predanost dobrim etičkim praksama i koji ispunjavaju standarde u pogledu ljudskih prava, zdravlja i bezbednosti i upravljanja životnom sredinom koji su definisani važećim zakonima i vodećim principima vodećim principima UN o poslovanju i ljudskim pravima, Globalnom dogovoru UN-a i Konvencijama Međunarodne organizacije rada (ILO).

Kodeks ponašanja dobavljača kompanije **AkvaPan Inženjering** (u daljem tekstu "Kodeks") opisuje zahteve naše korporativne odgovornosti koji važe za naše dobavljače i način na koji želimo da obezbedimo zajedničku primenu regulatornih propisa, standarda i dobrih praksi rada. Mi zauzvrat nastojimo da budemo pravičan i pošten partner, čvrsto verujući da će odnosi izgrađeni na osnovnim vrednostima poverenja, poslovne etike i razvoja partnerskih odnosa koji će biti održivi i korisni za sve.

1. LJUDSKA PRAVA

Dobavljači kompanije **AkvaPan Inženjering** su obavezni da poštuju ljudska prava svojih zaposlenih i da se prema njima odnose sa dignitetom i poštovanjem u svakom trenutku. Od dobavljača se očekuje da ispune sve uslove vezane za primenu zakonskih zahteva i međunarodnih smernica u oblasti zaštite ljudskih prava koji su navedeni u nastavku.

Dečji rad i zapošljavanje maloletnih lica

Dobavljači ne smeju regrutovati niti zapošljavati decu. Minimalna starost radnika je 15 godina ili minimalna starost utvrđena državnim zakonima, koja god je veća. Mladi radnici, što znači oni iznad minimalne starosne granice a mlađi 18 godina, mogu biti angažovani samo na bezopasnim poslovima i ne smeju raditi noćne smene u skladu sa važećim zakonskim zahtevima

Prisilni rad

Bilo koji oblik prisilnog rada je zabranjen. Dobavljač ne sme upotrebljavati niti koristiti bilo koji oblik prisilnog rada i/ili trgovine ljudima, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

- bilo koji oblik dužničkog, najamnog i/ili zatvorskog rada;
- ograničavanje slobode kretanja;
- zadržavanje važnih originalnih ličnih identifikacionih dokumenata; i
- bilo koja druga prekomerna sredstva kako bi se sprečilo zaposlenima da po svojoj volji prekinu radni odnos.

Bezbedno i zdravo okruženje

Dobavljači će osigurati da rad ne šteti i ne ugrožava bezbednost i zdravlje zaposlenih i životnu sredinu. Detaljne smernice definisane su u tačkama 3 i 4.

Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja

Dobavljač treba da poštuje pravo radnika na udruživanje ili osnivanje sindikata i kolektivno pregovaranje, ili pravo da se istima ne pridruže ako je to slučaj. Ako je sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja ograničena zakonima i propisima i, zaposleni imaju slobodu da razviju paralelna sredstva za nezavisno i slobodno udruživanje i kolektivno pregovaranje.

Diskriminacija, pravičan i ravnopravan tretman

Bilo koji oblik diskriminacije je strogo zabranjen. Dobavljač zasniva odluke o zaposlenju na zaslugama i kvalifikacijama. Dobavljač ne sme vršiti diskriminaciju na osnovu rase, boje kože, religije ili verovanja, pola ili rodnog izražavanja, starosti, nacionalne pripadnosti ili porekla, zdravstvenog stanja, bračnog stanja, seksualne orijentacije, mentalnog oboljenja ili fizičkog invaliditeta ili socijalnog statusa. Zabranjen je i svaki oblik fizičkog, psihološkog, verbalnog, seksualnog ili bilo kakvog drugog uznemiravanja.

Disciplinske mere

Dobavljač neće sprovoditi disciplinske mere u svrhu kažnjavanja svojih zaposlenih, van zakonskih i okviru međunarodnih konvencija o zaštiti prava radnika. Dobavljač će poštovati svoje radnike i u svakoj prilici, prema svima se odnositi na način da ne ugrožava dostojanstvo radnika;

Radno vreme

OZNAKA IZDANJA	DATUM	IZRADIO	PROVERIO	ODOBRIO	LIST / LISTOVA
Prethodno izdanje: Nema	Jun 2020.	Siniša Bjelica	Jelena Filipović	Vukašin Krnić	1/ 4
Izdanje:A, Izmjena 0					

Dobavljač mora da obezbedi da radno vreme - uključujući redovno radno vreme, prekovremeni rad, dane odmora i pauze - bude u skladu sa važećim zakonima u propisima. Radna nedelja traje 40 sati i ukoliko se javi potreba za prekovremenim radom, on mora da bude na dobrovoljnoj osnovi i ne može da traje duže od 12 sati nedeljno. Za prekovremeni rad zaposleni i radnici će biti primereno nagrađeni; Sva lica imaju pravo na neprekidan sedmični odmor, ne manje od 24 sata na svakih sedam dana.

Zarade i beneficije

Dobavljač obezbeđuje zarade i beneficije koje su u skladu sa važećim zakonima i propisima i/ili važećim kolektivnim ugovorima, koji uključuju osnovne zarade, beneficije i prekovremeni rad. Dobavljač treba zaposlenima da obezbedi adekvatnu zaradu za normalnu radnu nedelju, vodeći računa da je zarada dovoljna za zadovoljenje osnovnih potreba zaposlenih, kao i da će zarada biti isplaćena u dogovorenom vremenskom roku i formi u skladu sa lokalnim zakonima i propisima.

Sistem menadžmenta

Dobavljač će osigurati primenu i održavanje politike, procedure i zapisa i stalno unapređivati sistem društvene odgovornosti. Dobavljač će u saradnji sa **AkvaPan Inženjering** vršiti razmenu informacija vezanih za primenu načela društvene odgovornosti kako bi zajedno sa zaposlenima, saradnicima i lokalnom društvenom zajednicom, doprineli održivom razvoju i unapređenju kvaliteta života u sredinama u kojima obavljamo poslovne operacije.

2. POSLOVNA ETIKA

AkvaPan Inženjering je posvećen razvoju i održavanju najviših principa etičkog poslovanja. Od dobavljača se očekuje da sve uslove vezane za primenu zakonskih zahteva i međunarodnih smernica u oblasti poslovne etike koji su navedeni u nastavku.

Postupanje u skladu sa zakonima i propisima

Dobavljači moraju da postupaju u skladu sa svim važećim zakonima, pravilima i propisima, sa svim dopunama i izmenama kao i sa svim etičkim standardima

Pošteno poslovanje i konkurencija

Dobavljači će poštovati sve standarde poštenog poslovanja, oglašavanja i konkurencije, uključujući sve zakone i propise. Upotreba odgovarajućih sredstava za zaštitu informacija klijenata mora da bude dostupna.

Dobavljači sprovode svoje poslovanje u skladu sa svim važećim zakonima i propisima o konkurenciji. Ne treba sudelovati u ne konkurentskom ponašanju iz bilo kog razloga, tako što nećete da koristite eksploatacione ili diskriminatorne metode formiranja cena, nećete uslovljavati prodaju ili nabavku određenog proizvoda ili usluge drugim proizvodima ili uslugama i nećete koristiti slične eksploatatorske taktike.

Politika protiv mita i korupcije

Bilo koji oblik podmićivanja je strogo zabranjen. Dobavljači ne smeju da traže, prihvataju, nude niti plaćaju mito ili vrše neslužbene uplate u svom poslovanju. Dobavljači će postupati u skladu sa svim važećim antikorupcijskim zakonima i propisima. Više detalja o našim aktivnostima u vezi mita i korupcije možete naći u našoj *Politici borbe protiv podmićivanja*, koja se nalazi na internet stranici preduzeća.

Sukob interesa

Sukob(konflikt) interesa se javlja kada pojedinac ima privatni/lični interes, za kojeg bi moglo da se čini da utiče na njegove odluke (npr. porodična veza po krvi ili bračnoj zajednici, partnerstvo, poslovna saradnja ili investicija). Dobavljač mora da razotkrije sve eventualne ili potencijalne slučajeve koji bi mogli da predstavljaju konflikte interesa zaposlenih u **AkvaPan Inženjering**.

Pokloni, obroci i zabava

Zaposleni u **AkvaPan Inženjering** ne smeju da prihvate ništa od strane dobavljača što se ne može tumačiti kao uobičajena poslovna gostoljubivost i što može da se smatra razumnim i prikladnim u određenim okolnostima. Uobičajeni poslovni obroci i mali znaci pažnje su obično prihvatljivi, ali dobavljači ne treba da nude zaposlenima u **AkvaPan Inženjering** preterane i skupe poklone, obroke ili zabavu koja može da izgleda kao neprimereni uticaj na donošenje odluka. Novčani pokloni, kao i ekvivalenti novca poput poklon kartica, nikada nisu dozvoljeni. Pokloni i zabava za dobavljače moraju podržavati legitimne poslovne interese

Usaglašenost materijala

Dobavljač mora da obezbedi da sva roba koja se isporučuje **AkvaPan Inženjering** bude u skladu sa svim važećim zakonima i propisima koji se odnose na zabranu i ograničavanje supstanci, npr. opasne supstance, kao i da na zahtev i blagovremeno obezbeđuje relevantne i razumne informacije o supstancama u isporučenoj robi.

Poverljivost i intelektualna svojina

Postupanje u skladu sa propisima o zaštiti podataka i obavezama o poverljivosti je sastavni deo svih poslovnih sporazuma i ovi zahtevi moraju se striktno poštovati. Naši dobavljači moraju da postupaju u skladu sa važećim zakonima i propisima o

OZNAKA IZDANJA	DATUM	IZRADIO	PROVERIO	ODOBRIO	LIST / LISTOVA
Prethodno izdanje: Nema	Jun 2020.	Siniša Bjelica	Jelena Filipović	Vukašin Krunić	2/ 4
Izdanje:A, Izmjena 0					

poverljivosti podataka, kao i kada raspolažu ličnim informacijama. Naši dobavljači moraju da čuvaju i adekvatno koriste poverljive informacije kao i da vode računa da su svi zaposleni, poslovni partner i odgovarajuća prava intelektualne svojine i privatnosti adekvatno zaštićeni.

3. BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU

Očekujemo da naši dobavljači, u skladu sa ambicijama kompanije **AkvaPan Inženjering**, sistematski rade na osiguranju bezbednog, čistog i zdravog životnog i radnog okruženja i smanjenja rizika od pojave opasnosti. Opasnosti uključuju, ali se ne ograničavaju na: zdravlje i sigurnost na radu, spremnost za hitne slučajeve i pristup čistoj vodi, sanitarnim i higijenskim objektima. Posebnu zaštitu uživaju zaštićeni pojedinci, ne ograničavajući se samo na navedene: mladi radnici, mlade majke i trudnice, kao i ljudi sa invaliditetom.

Dobavljači moraju preduzeti odgovarajuće mere kako bi sprečili nezgode na radu i narušavanje zdravlja, tako što će minimizirati uzroke opasnosti koji se nalaze u radnom okruženju. Ovo podrazumeva, kao minimum, da se bezbednosni incidenti evidentiraju i da dobavljači proaktivno rade na smanjenju opasnosti izvan zakonske obaveze, ako je to relevantno, radi zaštite zdravlja i bezbednosti zaposlenih.

Zaposlenima se mora obezbediti dostupnost čiste vode za piće, čistih i bezbednih prostorija za ishranu i odmor, kao i čistih i bezbednih prostorija za pripremu i čuvanje životnih namirnica. Nadalje, svim zaposlenima, u svakom trenutku, na raspolaganju mora biti besplatna efikasna lična zaštitna oprema (LZO).

Očekujemo da se naši dobavljači i poslovni partneri radi zaštite zdravlja i bezbednosti svojih zaposlenih pridržavaju datih primenljivih zakonskih propisa o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radnom mestu. Zaposlenima se mora obezbediti periodična obuka u vezi sa zdravstvenom zaštitom i zaštitom na radu za sve zaposlene i novozaposlene.

Dobavljači sa izrazitim uticajem na bezbednost i zdravlje zaposlenih će preduzeti akcije i pružiti dokaze stalnog unapređenja u pogledu postojanja priznatog sistema menadžmenta bezbednošću i zdravljem na radu (npr. ISO 45001). Dobavljači treba da se pridržavaju međunarodno priznatih standarda, da se aktivno angažuju na utvrđivanju i otklanjanju bezbednosnih nedostataka, kao i da radne uslove neprestano pospešuju na način, kojim se štiti i osigurava zdravlje i bezbednost.

4. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Dobavljači moraju izvršiti procenu uticaja svojih poslovnih operacija na životnu sredinu i ustanoviti efikasne smernice i postupke kojima se dokazuje odgovornost u pogledu ekološke zaštite, kao i da se postaraju da prirodni resursi budu korišćeni na najefikasniji način. Pritom se moraju poštovati relevantni zakoni i propisi u oblasti zaštite životne sredine. Očekujemo da naši dobavljači proaktivno upravljaju svojim glavnim ekološkim rizicima i najvažnijim aspektima (npr. materijali/ambalaža, energija, voda, emisije/otpadne vode). Sve poslovne aktivnosti se moraju sprovoditi u skladu sa obaveznim ekološkim dozvolama i licencama, uz predostrožan odnos prema izazovima očuvanja životne sredine

Dobavljači će sistematično kontrolisati uticaj njihovog poslovanja na životnu sredinu u pogledu, ali bez ograničenja na sledeće: energija, voda, otpad, hemikalije, zagađenje vazduha i bio-raznolikost i postavljati ciljeve smanjenja ovih uticaja. Dobavljači treba da kroz realizaciju odgovarajućih mera obezbede smanjenje štetnih posledica po društvo, prirodne resurse i životnu sredinu. Opasne materije se, gde je to moguće, moraju izbegavati ili koristiti samo u ograničenoj meri. Dozvoljeno ih je koristiti isključivo uz pravilan način upotrebe tako da njihovom primenom ne dolazi do nastanka štete po životnu sredinu. Ekološko uklanjanje otpada i kontejnera mora biti zagarantovano i na upit se o tome moraju pružiti odgovarajući dokazi.

Dobavljači sa izrazitim uticajem na životnu sredinu će preduzeti akcije i pružiti dokaze stalnog unapređenja u pogledu postojanja priznatog sistema menadžmenta životnom sredinom (npr. ISO 14001). Dobavljači će sistematski raditi na planiranju i primeni najefikasnijih mera za smanjenje potrošnje neobnovljivih resursa, poboljšanje energetske efikasnosti i minimiziranje emisije opasnih materija u vode i gasova sa efektom staklene bašte u vazduh u svim fazama životnog ciklusa proizvoda.

5. DODATNE PROCEDURE OSIGURANJA

Od dobavljača za koje smatramo da su izloženi većem potencijalnom riziku u pogledu korporativne društvene odgovornosti, potencijalne pojave mita i korupcije u saradnji sa privatnim i javnim subjektima, lokacije izvora nabavke ili nekog drugog faktora rizika može se tražiti da potvrde poštovanje ovog Kodeksa i popune upitnik za posebnu proveru (Due Diligence). Od njih se takođe može tražiti da prihvate dodatne istrage, obilaske lokacije ili iscrpnu reviziju poslovne etike i društvene odgovornosti. Ukoliko takve istrage budu uspešne, dobavljač može biti angažovan. Ukoliko zahtevi nisu ispunjeni, potrebno je ustanoviti plan korektivnih mera koji će se sprovoditi tokom dogovorenog vremenskog perioda i treba pratiti napredovanje. U suprotnom, dobavljač neće moći da nastavi da posluje sa kompanijom **AkvaPan Inženjering**. U ovim okolnostima pružićemo svu pomoć koju možemo da pružimo.

OZNAKA IZDANJA	DATUM	IZRADIO	PROVERIO	ODOBRIO	LIST / LISTOVA
Prethodno izdanje: Nema	Jun 2020.	Siniša Bjelica	Jelena Filipović	Vukašin Krnić	3/ 4
Izdanje: A, Izmjena 0					

6. KOREKTIVNE MERE

Kompanija **AkvaPan Inženjering** očekuje da njihovi isporučioци pročitaju, razumeju i poštuju Kodeks. Niko nikada ne sme vršiti nikakve nepoštene, destruktivne ili nezakonite radnje – čak i ako im to neko naloži. Niko ne sme nalagati drugima da vrše nedozvoljene radnje, čak i ako deluje da to ide u korist kompanije **AkvaPan Inženjering** ili isporučioца. Ako su važeći zakoni u sukobu sa odredbama ovog Kodeksa, isporučioци moraju da poštuju važeći zakon i odmah obaveste **AkvaPan Inženjering** o konfliktu.

Nama je jasno da neka od ovih očekivanja ne mogu, u ovom trenutku, da budu realizovana uvek i svuda. Zato je važno da dobavljači u slučaju nepoštovanja, preduzmu sve neophodne korake u cilju poboljšanja situacije, kako bi se, u odgovarajućem periodu, došlo do ispunjenja ovih načela. Ovaj vremenski raspon zavisi od vrste korektivne mere i stepena ugrožavanja i treba da bude usklađen uz konsultacije sa **AkvaPan Inženjering**.

U slučaju neusaglašenosti dobavljač mora dostaviti plan korektivnih radnji za rešavanje bilo kog konkretnog pitanja. Plan korektivnih radnji mora biti ispunjen u datom vremenskom roku. Ukoliko dođe do ponovljenog nepoštovanja, bez preduzimanja odgovarajućih korektivnih mera od strane dobavljača, bićemo prinuđeni da prekinemo dalju saradnju sa dobavljačima koji ne poštuju Kodeks.

Od svih isporučioца se očekuje da obaveštavaju **AkvaPan Inženjering** o slučajevima mogućeg kršenja Kodeksa i odgovarajućih zakona koji su na bilo koji način povezani sa saradnjom isporučioца i **AkvaPan Inženjering**. Ukoliko budete imali saznanja o eventualnim prekršajima protiv odredbi ovog Kodeksa ponašanja, iste možete prijaviti:

☎ nadležnom licu za etiku i usaglašenost:

Siniša Bjelica : +381 32 392 371, +381 64 838 39 80 / sinisa.bjelica@akvaplan.com

☎ preko internet stranice:

Čačak, Jun 2020.

Direktor: Vukašin Krunić

(m.p.)

IZJAVA DOBAVLJAČA:

Ovim izjavljujem da sam ovlašćeni zastupnik dole navedenog društva, da sam detaljno pregledao i razumeo sadržaj ovog dokumenta i potvrđujem da je dole navedeno društvo (dobavljač) u celosti usklađeno sa Kodeksom ponašanja dobavljača AkvaPan Inženjering.

Naziv organizacije:

Ime i prezime:

Funkcija:

Mesto i datum:

(m.p.)

Potpis:

OZNAKA IZDANJA	DATUM	IZRADIO	PROVERIO	ODOBRIO	LIST / LISTOVA
Prethodno izdanje: Nema	Jun 2020.	Siniša Bjelica	Jelena Filipović	Vukašin Krunić	4/ 4
Izdanje:A, Izmjena 0					